

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimistulosten kansallinen arviointi perusopetuksen 9. vuosiluokan oppilaille_ kunnan tulosten ja alustavan kansallisten tulosten vertailu

Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta 29.01.2020 § 8
472/12.02.00/2019

Valmistelija

Opetustoimen johtaja Leila Kurki, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) järjesti keväällä 2019 kaksiosaisen äidinkielen ja kirjallisuuden oppimistulosten arvioinnin perusopetuksen 9. vuosiluokan oppilaille. Arvioitavana oli suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärä. Arvioinnin kansalliseen otokseen osallistui yhteensä 6044 oppilasta 118 koulusta. Otoksen ulkopuolelle jääneillä opetuksen järjestäjillä oli mahdollisuus ostaa arviointi.

Arvioitavina olivat perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) kuvatut äidinkielen ja kirjallisuuden sisältöalueet: vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1), tekstien tulkitseminen (S2), tekstien tuottaminen (S3) sekä kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4). Tehtäviä laadittaessa kiinnitettiin erityistä huomiota monilukutaitoon, laajaan tekstikäsitteeseen ja kielitietoisuuteen. Vuorovaikutustilanteissa toimimisen arviointi jäi eri sisältöalueista kapeimmaksi. Tehtävien vaativuustaso rakentui opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisille hyvän osaamisen kriteereille siten, että monentasoisten oppijoiden oli mahdollista osoittaa oppiaineen osaamista.

Äidinkielen ja kirjallisuuden osaamista mittaavat tehtävät koostuivat sekä monivalintatehtävistä että avoimista kysymyksistä. Tämän lisäksi oppilaat vastasivat taustakyselyyn, jossa tiedusteltiin muun muassa suhtautumista äidinkieleen ja kirjallisuuteen oppiaineena ja sen opiskeluun. Myös koulujen äidinkielen ja kirjallisuuden opettajat sekä rehtorit vastasivat opettamista ja opetuksen järjestämistä koskeviin kyselyihin.

Karvi pyrkii varmistamaan oppimistulosten arviointien osuvuuden, kohdentumisen ja luotettavuuden. Esimerkiksi opettajista ja eri sisältöalueiden asiantuntijoista koostunut äidinkielen ja kirjallisuuden arviointiryhmä osallistui tehtävien suunnitteluun ja testaamiseen.

Arvioinnissa mitattiin erityyppisten tekstien tulkintaa (lukemista) sekä monivalinta- että avoimin tehtävin. Oppilaat analysoivat ja tulkitsivat monimediaisia tekstejä eli kirjan kansia, julistetta, netin keskustelupalstan viestiketjua ja radiokeskustelua. Erikseen arvioitiin kaunokirjallisten tekstien analysoinnin ja tulkinnan taitoja. Tehtävät perustuivat novelliin ja runoon sekä kaunokirjallisuuden lajitietouteen.

Tekstien tuottamisen (kirjoittamisen) taitoja arvioitiin kahden kirjoitustehtävän avulla. Ensimmäisessä tehtävässä oppilaat laativat mielipidekirjoituksen, jossa heitä pyydettiin ottamaan kantaa kotikuntansa asioihin kunnan nettisivuilla. Oppilaiden tuli kuvata käsittelemänsä asia taustoineen, esitellä ratkaisu ongelmaan ja yrittää vakuuttaa lukijat kannanotossaan. Toisessa kirjoitustehtävässä oppilaat reflektoivat laatimaansa mielipidekirjoitusta, sen kirjoittamisprosessia ja itseään kirjoittajana. Opettajat arvioivat kirjoitustehtävät kriteeripohjaisesti ja pisteyttivät ne.

Kielitietotehtävillä mitattiin taitoa analysoida kieltä ja tarkastella sen ilmiötä käsittein. Tehtävät sisälsivät sananmuodostusta sekä kielen vaihtelua ja rakennetietoutta. Mukana oli myös oikeinkirjoitustehtäviä.

Kirkkonummen kaikkien suomenkielisten yhtenäiskoulujen 9.-luokkaliset osallistuivat kansalliseen arviointiin. Kokouksessa esitellään arvioinnin tuloksia verraten kunnan tuloksia kansalliseen tulokseen. Oppilasmäärät vaihtelevat sekä otoksessa että kunnan tuloksissa sisältöalueittain muun muassa siksi, että kaikki oppilaat eivät ole vastanneet kaikkiin tehtäviin.

Kirkkonummelaiset oppilaat menestyivät äidinkielen ja kirjallisuuden eri sisältöalueen arvioinnin tehtävissä keskimääräisesti jonkin verran paremmin kuin otoksen oppilaat. Kirkkonummen oppilaat suhtautuivat äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineeseen suunnilleen yhtä myönteisesti kuin otoksen oppilaat keskimäärin. Äidinkielen ja kirjallisuuden arvosanat olivat kuntamme tytöillä suunnilleen samaa tasoa kuin otoksen tytöillä keskimäärin ja pojilla hieman korkeampia kuin otoksen pojilla keskimäärin.

Esittelijä	Sivistystoimenjohtaja
Päätösehdotus	Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta päättää merkitä perusopetuksen 9. vuosiluokan oppilaiden äidinkielen ja kirjallisuuden oppimistulosten kansallisen arvioinnin tulokset tiedoksi.
Käsittely	Opetustoimen johtaja Leila Kurki oli kokouksessa läsnä tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajan.
Päätös	Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta päätti ehdotuksen mukaisesti.
Tiedoksi	